
Лидерството е способността да се демонстрират умения за организиране, асертивност/увереност и водене на преговори, да се погледне отвъд непосредствените социални мрежи и да се използва това за подпомагане на изграждането на кариера, както и да се определи как хората, работата, общността и обществото си взаимодействат. Благодарение на Лидерските умения можете справедливо да разпределяте задачите, ресурсите и отговорностите в рамките на група и да разбирате значението на доверието, зачитането на човешкото достойнство и равенството. Лидерските умения са способността на индивид или група от индивиди да влияе и ръководи последователи или други членове на организацията.

Лидерски умения

Лиценз

Материалите са създадени по Career Skills Project, координиран от Фондация на бизнеса за образованието.

CC BY-SA: Този лиценз позволява на повторно използващите да разпространяват, ремиксират, адаптират и надграждат материала във всеки носител или формат, стига създателят да е посочил авторството. Лицензът позволява търговска употреба. Ако ремиксирате, адаптирате или надградите материала, трябва да лицензирате модифицирания материал при същите условия.

CC BY-SA включва следните елементи:

BY – кредитът трябва да бъде даден на създателя

SA – Адаптациите трябва да се споделят при същите условия

Легенда на използваните в модула икони

Тази задача изиска хронометър

Вдъхновяващи идеи, насоки и решения

Препоръчано видео

Допълнителна информация за метода и инструмента

Запишете отговорите си

*** Полезно!** Модулът включва различни полезни видеоклипове и статии от чуждестранни сайтове, отбелязани със звездичка след линка.

*** За да преведете видеоклип на български език:**

Отворете връзката към видеоклипа и щракнете върху зъбното колело *Настройки*.

Кликнете върху „Субтитри/СС“ и изберете „Автоматичен превод“. Ще се покаже списък с езици. Скролнете надолу, за да изберете Български и субтитрите автоматично ще бъдат преведени.

*** За да преведете статия на български език:**

Отворете страницата с браузъра *Chrome* и след като щракнете с десния бутон върху страницата, можете да използвате автоматичния превод.

Въведение

Ролята на лидерските умения в живота ни и как да ги развием

Лидерските умения/ Лидерството е способността да се влияе върху действията на другите. То може да се определи и като способност да се убеждава група за постигане на обща цел. Визиите за бъдещето трябва да бъдат разработени от лидери, които също така трябва да подтикнат членовете на организацията да се стремят към тяхното осъществяване. С няколко думи: "Лидерството е способността да се превърне визията в реалност", както е цитиран Уорън Бенис (американски учен, организационен консултант и автор)

В това видео случайни хора бяха питани Какво е лидерство/ [What is leadership?](#)* Гледайте видеото, за да видите дали вашата представа за лидерство съвпада с мнението на другите. (*Видеото е със субтитри.)

Кои са лидерските умения?

- Интегритет
- Способност за делегиране
- Комуникативност
- Самопознание
- Благодарност
- Умение за учене
- Влияние
- Емпатия
- Смелост
- Уважение

Много изследователи ги определят 10-те най-важни качества.

Лидерите се раждат или създават?

Според последните научни изследвания е по малко и от двете. Лидерството е 30% генетично и 70% придобито. Това означава, че човек може да се роди с естествени лидерски умения, но също така може да се научи да бъде добър лидер в практиката.

Лидерските способности са важна част от всяко уравнение на успеха, независимо дали е личен, професионален или академичен. Лидерските способности са тези, които използвате, за да организирате и да си сътрудничите с другите за постигане на обща цел. Тези способности ви позволяват да убеждавате другите да изпълняват набор от задължения в рамките на срока, определен при създаването на плана на проекта.

Лидерските умения помагат на учениците и младите хора да организират и мотивират екипи, да вземат отговорни решения и да постигат общи цели в училище и професионалния живот.

Гледайте [вдъхновяващия видеоклип Лидерство за начинаещи*](#)

Съдържание

A1. Какво представлява лидерството?	5
A2. Моят лидерски стил.....	5
A3. Помислете за своите стремежи	6
A4. Кой искате да бъдете?	6
A5. Първи стъпки в управлението на дейностите.....	7
A6. Какво ще кажете за себе си?.....	7
A7. Бъдете проактивни	8
A8. Давайте личен пример	9
A9. Решителност	9
A10. 7 качества на лидери	10
Решения.....	11

A1. Какво представлява лидерството?

Стъпка 1. Отговорете на въпросите:

- Какво представлява лидерството в кариерата и защо е необходимо да развивате тези умения?
- В какъв тип кариера се нуждаете от тези умения?

На този етап лидерството е по-скоро управление на самия себе си - да имаш визия за собственото си бъдеще и да движаш кариерата си напред; да организираш себе си и ефективно да управляваш ресурсите си (време, пари, умения, мрежи, взаимоотношения с хора); да бъдеш проактивен, лъчезарен, ентузиазизиран. Това е свързано и с хората, които искат да бъдат свои собствени шефове.

Според вас какво означава да си лидер?

Стъпка 2. Дефиниции на лидерството.

- Питър Дракър: "Единственото определение за лидер е някой, който има последователи.
- Уорън Бенис: "Лидерството е способността да се превърне визията в реалност".
- Бил Гейтс: "Когато гледаме напред към следващия век, лидерите ще бъдат тези, които дават сила/възможност на другите".
- Джон Максвел: "Лидерството е влияние - нищо повече, нищо по-малко.
- Лидерството е процес на социално влияние, който максимизира усилията на другите за постигане на дадена цел. " ¹

Въз основа на всички тях, дайте общо определение за лидерството.

A2. Моят лидерски стил

Стъпка 1. Прочетете статиите за стилове на лидерство

(1) https://www.mindtools.com/pages/article/newLDR_84.htm

(2) <https://www.themuse.com/advice/common-leadership-styles-with-pros-and-cons>

¹ Kruse, K. (2015, September 2). *What Is Leadership?* Forbes. <https://www.forbes.com/sites/kevinkruse/2013/04/09/what-is-leadership/?sh=396d00f15b90>

Стъпка 2. Определете своя личен стил.

След това се опитайте да си спомните ситуация, в която сте били лидер. Кой стил е най-близък до вас в професионалния и личния ви живот и помислете как бихте могли да го подобрите?

A3. Помислете за своите стремежи

Стремежът и лидерството са две взаимосвързани понятия.

Можем да използваме определението от речника на Кеймбридж за термина стремеж, за да имаме по-ясна перспектива: "нещо, което се надявате да постигнете".

Изяснете 3-те стремежа на ръководството като отговорите на въпросите:

1. Лично израстване: Какъв искате да бъдете?	
2. Развитие на таланта: Как ще развивате себе си и другите?	
3. Лидерски постижения: Какво се стремите да постигнете?	

A4. Кой искате да бъдете?

Положителната енергия привлича още положителна енергия.

Вие още проектирате мислите и емоциите си върху хората около вас, независимо дали го знаете или не. И те го възприемат, независимо дали го знаят или не и в резултат на това го интегрират в своите мисли и чувства.

Съществуват някои характеристики, които показват излъчването на позитивност. Например:

1. "Усмивайте се
2. Изразете благодарност
3. Водете си личен манифест
4. Спрете да се оплаквате
5. Приемете и продължете напред
6. Обичайте себе си
7. Грижете се за тялото си"²

² Oliver, S. (2021, May 26). *6 Easy Steps to Radiate Positivity and Infect the World with Joy*. A Life Outstanding. <https://alifeoutstanding.com/radiate-positivity/>

Важно е да знаем какво наистина искаме да постигнем в живота си и да си поставим правилните цели. Тогава е по-лесно да влияем на другите и да ги ръководим.

Стъпка 1. Гледайте [мотивиращото видео*](#) и определете своите стремежи и цели.

Стъпка 2. Запишете 3-те най-въздействащи според вас характеристики.

Опитайте се да помислите и да обясните защо тези стъпки са толкова въздействащи и как бихте могли да ги приложите в ежедневието си.

Стъпка 2. Прочетете [статията*](#).

Разпознавате ли примери за изброените качества в хората около вас?

A5. Първи стъпки в управлението на дейностите

Направете бързо проучване на темата "Управление на дейностите".

Сега, след като сте приключили с проучването, опитайте се да отговорите на следните въпроси въз основа на прочетеното:

- Какви са видовете управление на дейностите?
- Коя/каква е ролята на ръководителите в управлението на дейностите?
- Можете ли да дадете някои примери за управление на дейностите?

A6. Какво ще кажете за себе си?

Самоусъвършенстването е термин, с който се описва процесът на собствено усъвършенстване. Всички, които искат да бъдат успешни лидери и да могат да ръководят група хора за постигане на обща цел, независимо дали в професионален или социален план, трябва първо да работят върху усъвършенстването на себе си. Успехът в тази област има малко общо със статута или репутацията и повече с начина, по който хората мислят и уменията, които притежават.

Стъпка 1. Прочетете изброените характеристики, които са от решаващо значение за нашето израстване като професионалисти и като хора:

- Търсите предизвикателства
- Разглеждате неуспехите като възможности
- Притежавате увереност
- Оптимистични сте
- Отворени сте за обратна връзка
- Търсите наставник
- Гъвкави сте
- Съсредоточавате се върху резултатите
- Стремите се към повече
- Умеете да преговаряте”³

Стъпка 2. Кои от тези характеристики според вас най-добре ви описват като личност? Напишете примери от собствения си опит с всяка от тези характеристики, за да ги подчертаете.

A7. Бъдете проактивни

Една от чертите, които притежава всеки успешен човек е да бъде **проактивен**. "Проактивното съзнание често се преплита със съзнанието за растеж. Ако имате нагласа за растеж, не се отказвате, когато се изправите пред предизвикателство, а упорствате; не възприемате неуспехите като нещо лошо, а като възможност за развитие; вдъхновявате се от успеха на другите, вместо да завиждате; целта ви е непрекъснато да се развивате и усъвършенствате.”⁴

Проактивното лидерство означава да отделяте време за планиране, да подобрявате начина на работа на екипа си и да въвеждате мерки за предотвратяване на проблеми, преди те да са се случили.

³ Patel, S. (2020, February 6). *The Top 10 Traits of People Who Advance in Their Careers*. Inc.Com. <https://www.inc.com/sujan-patel/the-top-10-traits-of-people-who-advance-in-their-careers.html>

⁴ Jovanovic, D., & Jovanovic, D. (2019, January 1). *How to be more proactive at work and in life*. Clockify Blog. <https://clockify.me/blog/managing-time/be-proactive/>

Помолете човек до вас да сподели ситуация, в която неговата проактивност е била ярка. Ако сте сами, просто си спомнете за лична ситуация, по време на която вашата проактивност е била ярка.

Целта на това упражнение е да разберете какво е проактивност и да започнете да наблюдавате личностите и нагласите на най-близките ви хора. Чрез него можете да идентифицирате характеристиките на другите, да се възползвате от техните действия и предишен опит.

A8. Давайте личен пример

Има различни начини за даване на пример на работното място:

- Следвайте изпълнението на обещанията си
- Идвайте на работа с енергия
- Работете заедно с екипа си
- Спазвайте правилата
- Създайте доверие в екипа си
- Участвайте в семинари и обучения
- Слушайте
- Бъдете наясно с думите и действията си.⁵

Ганди казва „Бъдете промяната, която искате да видите в света.“ Напишете 3 характеристики, които притежавате и които бихте искали другите да вземат за пример. Обяснете защо.

A9. Решителност

Лидерите често трябва да вземат трудни решения, като например в каква посока да насочат компанията си; дали да задържат служител, да го преместят или да го освободят; дали да споделят "лоши новини" с акционерите и много други подобни предизвикателства.

Големите лидери разбират как да балансират между емоциите и разума и да вземат решения, които оказват положително въздействие върху тях самите, служителите им, клиентите и заинтересованите страни, както и върху техните организации. Вземането на добри решения в трудни ситуации не е никак малко, тъй като този тип решения са свързани с промяна, несигурност, тревога, стрес, а понякога и с неблагоприятните реакции на другите. ⁶

⁵ Jovanovic, D., & Jovanovic, D. (2019, January 1). *How to be more proactive at work and in life*. Clockify Blog. <https://clockify.me/blog/managing-time/be-proactive/>

⁶ Kase, L. P. (2017, October 29). *Great Leaders are Great Decision-Makers*. Graziadio Business Review | Graziadio School of Business and Management | Pepperdine University. <https://gbr.pepperdine.edu/2010/10/great-leaders-are-great-decision-makers/>

Стъпка 1. Гледайте [видеото](#)*

Стъпка 2. Попълнете празните полета.

1. Правилното решение е _____ ?
2. Добър съм в толкова много неща, че не знам кое да избира, е _____ .
3. Избягвайте да имате много дейности, но нито една от тях да не е _____ .
4. Когато вземате решения, означава, че понякога ще _____ но това е нормално.

Съвет: Не искайте от другите да ви следват, просто изпълнявайте и те ще го правят.

A10. 7 качества на лидери

Запишете 7-те качества⁷, посочени по-долу и ги анализирайте като за всяко от тях напишете името на човек, когото познавате и който притежава тази черта и си припомнете моменти, в които те са демонстрирали тези способности. Определете положителната стойност, която всяко качество има за вас.

Състрадание / емпатия	
Увереност в себе си и в екипа си	
Отлични умения за общуване	
Способност за вземане на трудни решения	
Желание да служат на цел, която е по-голяма от тях самите	
Способност да създават творческа среда	
Ръководство чрез личен пример	

⁷ Т. (2017, December 20). *7 Traits of a Good Leader*. Titanium Success. <https://titaniumsuccess.com/7-traits-of-a-good-leader/>

Решения

Решения	
A1. Какво представлява лидерството?	Стъпка 2: <ol style="list-style-type: none">1. Социални2. Влияние3. Усилия4. Други5. Цел
A9. Решителност	<ol style="list-style-type: none">1. Най-бързото решение2. Извинение3. Основен4. Загуба/неуспех